

Mobilna točilnica je starejši tovorni hladilnik, ki se je uporabljal za prevoz živil in ga lahko uporabljamo tudi kot mobilno točilnico. Pred leti smo vsako točenje opravljali na terenu, z agregatom in cisterno vode za umivanje rok in orodja. Danes med točimo v isti točilnici, le da stoji na domačem dvorišču, s priklopom na električno in vodovodno omrežje, kar nudi večje udobje pri delu in varnejše rokovanje z živilom. V točilnici je namreč tekoča voda z urejenim odtokom. V točilnici imamo mizo za odpiranje satja, kjer običajno ženski del ekipe skrbi, da je odprtega satja vedno dovolj, za odpiranje uporabljamo vilice ali nož. Za točenje imamo dve samoobračalni točili, ki lahko sprejmeta vsako po šest satov. Njiju uporablja tretji član ekipe, ki skrbi za polnjenje obeh točil, pretok medu in čiščenje grobega cedila. Točilni cikel obeh točil je nastavljen tako, da se vedno polni in prazni prvo točilo, ko se drugo vrta. V drugem ciklu se vlogi zamenjata. Ob pričakovani večji količini medu uporabljamo črpalko za med, da med prečrpa na grobo cedilo nad 200-litrskimi

Foto: Blaž Šercej

Primer grobega cedila in čiščenja voščin

sodi. Cedilo je grobo, da izloči večje voščine in ostanke čebel. Med posnemamo kasneje, ko se že izloči ves zrak. Ko se sod napolni, se na pokrov in na steno soda zaradi sledljivosti napišejo lot, datum točenja, kraj, prevozna enota in vrsta medu. ◆

Točenje medu v prevoznem čebelarstvu z uporabo transportne točilnice

Julijan Batištuta

cebelarstvo.batistuta@gmail.com

Čebelarimo s tremi prevoznimi čebelnjaki (78 AŽ-panjev 11 + 3) in s stacionarnim čebelnjakom (64 AŽ-panjev 11 + 3), ki je bil zgrajen predvsem za potrebe čebelarskega turizma. Ob tem številu čebeljih družin je pri točenju nastalo ozko grlo, zato smo prilagodili način točenja.

Tako kot pri prevoznih čebelnjakih imamo tudi pri stacionarnem čebelnjaku urejeno rampo, kamor pripeljemo transportno točilnico. Točilnica je klimatizirana, pod in stene so pralni, tako da jo pred točenjem temeljito očistimo. V stacionarnem čebelnjaku, kljub keramiki, tla zaščitimo s folijo za enkratno uporabo. Vsekakor skrbimo, da celoten potek točenja poteka v skladu s smernicami dobrih higienskih navad po načelih sistema HACCP.

Vedno smo ob svitu s prevozno točilnico že na stojišču, kjer sledi priprava. Točilnico spojimo z zabojnikom, da čebelar prepričimo vdor v notranjost. Pripravimo agregata, ometalnika, vodo, prazne sate, ki jih takoj vračamo v medišča, in še druge malenkosti. Dve osebi pobirata polne sate iz medišč, jih vsak na

Foto: Julijan Batištuta

Sodi z iztočenim medom v skladišču

svojem ometalniku ometeta, položita v prirejen voziček, ki se odpelje do točilnice, kjer drugi dve osebi strojno in delno ročno sate odpreta in točita na 12 in 16satnem samoobračalnem točilu. Med teče v delno pokrito triprekatno korito in od tam z zobato črpalko v sode, ki

Notranjost prevozne točilnice

so opremljeni s certificiranimi vrečami za živila. Ker nam je kakovost zelo pomembna, po končani paši počakamo nekaj dni, da med dozori, kar preverimo z refraktometrom, ki meri vsebnost vode v medu. Eno enoto stočimo v enem dnevu, odvisno od količine medu, v pribl. 6–8 urah. Ko stočimo polovico čebelnjaka, si vzamemo kratek premor za prigrizek. Pomembno nam je, da stočimo v čim krajšem možnem času in čebele lahko premaknemo na naslednje paše. Ob končanem točenju zabojnik in čebelnjak očistimo, nato sledita pot

Stacionarni čebelnjak

domov in zaslužen počitek. Zaradi stacionarnih čebel lahko šele zvečer s paletnim vozičkom raztovorimo sode, ki so na trinožnih paletah, po rampi tovornjaka v skladišče. Tam vsak sod označimo z lotom, s čimer zagotavljamo sledljivost.

Še isti večer med prvič posnamemo, nato naslednjič čez štiri dni. Potem sode premestimo v drugi del skladišča, v skladovnico, kjer počakajo na polnjenje. Točilnico očistimo in pripravimo za naslednji dan. Če bi si to želeli ogledati od blizu, vabljeni na ogled. ●

Čebelje družine po aprilski pozebi in v prihodnje

Simon Golob

svetovalec JSSČ za tehnologijo
simon.golob@czs.si

Kakor smo že vajeni iz nekaj preteklih let, je tudi letošnjo pomlad pokvarilo slabo aprilsko vreme. Meteorologi so imeli žal prav, ko so napovedali močne ohladike, nekaj dni izrazito nizkih temperatur, pa tudi sneg celo v nižinah. Tem vremenskim nevšečnostim je sledilo obdobje skoraj vsakodnevnih padavin in za ta čas nizkih temperatur. Pozeba in pregovorno muhasto aprilsko vreme sta tako pokončala letino marsikaterega kmetovalca, močno pa prizadela tudi čebelarsko panogo.

Pozeba je negativno vplivala na razvoj številnih medovitih rastlin, med katerimi jo je najslabše odnesla robinija, ki je na večini območij pozebla, ponekod pa poročajo tudi o poškodovanih brstih drugih medovitih rastlin. Nedvomno moramo zato pričakovati zmanjšanje donosov z nekaterih čebeljih paš in posledično slabši razvoj čebeljih družin. Zaradi pomanjkanja paše smo morali že v aprilu čebelje družine krmiti, in če donosov

še ne bo, jih bomo morali še naprej. S krmljenjem smo vsaj delno nadomestili izpad medicine, preprečili zaostanek čebeljih družin v razvoju in nekatere celo rešili pred propadom zaradi lakote. Za čebele je najboljšje, če jim dodate sate z zalogo hrane, katerim nastrgate pokrovce celic. Če takšnih satov nimate, jih krmite s sladkorno raztopino, ki jo pripravite v razmerju tri dele sladkorja in dva dela vode. Družinam, ki še imajo zalogo hrane, dodajte toliko raztopine, da preprečite padanje vrednosti na čebelarski tehtnici, in to v enakih časovnih razmikih, npr. 0,5 l vsak drugi dan. Družinam, ki zaloge nimajo, jo naenkrat dodajte več. Za šibke in družine brez zaloge hrane sladkorne pogače niso primerne, saj bi za predelavo take hrane porabile preveč energije in bi se še bolj izčrpale.

V času nastanka članka ni mogoče napovedati, kakšno bo vreme maja, in predvideti, kako bo takrat s čebeljimi družinami in medovitimi rastlinami. Vabimo vas, da za najnovejšje informacije redno obiskujete spletno stran ČZS, kjer boste v rubriki »Tehnologija« našli posodobljena navodila za oskrbo čebel, v rubriki »Napoved medenja« pa informacije o stanju medovitih rastlin ter podatke s čebelarskih tehtnic po Sloveniji.. Vsekakor upam, da je narava za letos z negativnimi presenečenji zaključila, ter da nas v nadaljevanju sezone preseneti samo še v pozitivnem smislu. ●